

Nr. 6, vol. 23

1924

ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Birželis m. -- June, 1924

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

“ŽVAIGŽDĒS”
SPAUSTUVĒ

**ATLIEKA VISUS SPAUDOS DARBUS
GERAI, PIGIAI IR GREITAL**

SPAUSDINA:

Knygas, Cirkulorius, Tīkietus, Konstitucijas, Visiting ir Business Cards, Uzkvietimus Veselījū, Kopertus, Laiškus ir tt.

**Kas Darbā Paves,
Pasidžiaugs**

Kreipkitės šiuo antrašiu:

“ŽVAIGŽDĒS,”
3654 RICHMOND ST.,
PHILADELPHIA, PA.

№6

„ŽVAIGŽDĖ“ -- MĒNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar
sina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A.
Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigž-
dė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

BIRZELIS — JUNE, 1924 M.

1904

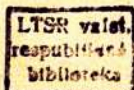
1924

20 METŲ SPAUDA LAIMĖJUS.

Užprašymus ir pinigus
adresuokit:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St.
Philadelphia, Pa.

PAGERBKIME GARBES VERTUS.

Siemet gegužės 7-tą dieną sukanka 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausiu pasiryžimu, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Anykščių Silelio autorius A. Baranauskas, pasmerkęs savo dainoje tą žiaurią rusų politiką, nesulaukė savo išpranašautos dienos — lietuvių pergalės. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių kitų Lietuvos kankinių dėl mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visiems mūsų tautinės sąmonės gaivintojams ir palaikytojams pagerbti gal bus geriausias būdas, jei jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėsime, sendami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums pataria savo Lietuvių imne.

Mūsų brangiems karžygiams pagerbti „Zvaigždės“ redakcija, pradėdant balandžio mėn. leidimu, panagrinės keliuose sekančiuose numeriuose draudžiamos spaudos platintojų darbus. Tad prašome visų dalyvavusiųjų lietuviškų knygų gabenime — čia Amerikoje, Lietuvoje ar kitur kur — prisiųsti mums savo memuarus (atsiminimus). Visa tai atspaudinę „Zvaigždėje“, rudeniį pakartosime atskirose knygose, užvardintose „20 metų spaudą laimėjus“. Pageidaujami yra ir knygų platintojų paveikslai.

ISTRAUKA IS PIRMO NUOSPRENDZIO, PASMERKIANCIO LIETUVIU SPAUDOS PLATINTOJUS.

...., Už platinimą užrubežyje išleistų knygų ir brošiūrų..... už pažinimą ir susinešimus tuo tikslu su Tilžės dekanu Zabermanu..... atlikimą slapto reikalo pas Zabermaną ir nuvežimą jam pinigų.... atkaklų neprisipažinimą.... savavališką išėjimą iš tėvynės, gyvenimą Prusijoje svetima pavarde..... dažname gabenime Kauno gubernijon knygų ir brošiūrų..... (gruodžio mėnesyje 1870 m. areštuotus. Red.)aš nusprendžiau: kunigus: Antaną Brundžą, Vinčą Norvaišą, Praną Butkevičių, Kazimierą Eitutavičių, Motiejų Kaziliauską, Praną Stroupą, bajorą Simoną Kulakauskį ir valstietį Stanislovą Račiuką, kaip visiškai politiniu atžvilgiu neištikimus ir krašto gyvenimui kenksmingus, ištremti apsigyvenimui aštrioje policijos priežiuroje: Brundžą, Stroupą ir Kaziliauską Archangelsko gubernijoje, Norvaišą ir Kulakauskį Tomsko, Butkevičių Tobolsko ir Eitutavičių Viatkos; valstietį gi Račiuką Tomsko gubernijoje apsigyvenimui; ir pinigus, išleistus vežant Vilniun areštuotus šiai bylai reikalingus asmenis išreikalauti iš visų patrauktų bylon asmenų turto.... pasirašo: Generolas Adjutantas Potapov”.

ŽANDARMERIJOS VEIKSMAS.

Vilniaus gub. žandarmerijos slaptasis biudžetas 1891—1901 m.

1911—12 m. visas Vilniaus žandarų darbas rėmėsi slaptaisiais agentais, kurių turėta keliolika, o kaip VI Vilniaus ochranoje, tai ir kelios dešimtys. Išlaidos laikyti fileriams tan biudžetan nebuvo nė įvedamos. Seniau gi visas slaptasis žandarų darbas rėmėsi daugiausiai, o kartais ir išimtinai, išviršios agentūros — vidujinė gi provokacija tiek mažą rolę telošė, kad galop keleriems metams nuo jos buvo net visai atsiskyta. Tuomet jai užtekdavo tiktai dviejų nuolatinųjų slaptųjų agentų, kurių vienas dirbo tarp gelžkelio technikų, antras gi — tarp jaunuomenės. Toksai skirtumas žandarmerijos veikime darosi visai suprantamas, atsiminant skirtumą tarp tųjų epochų, kuriose jiems veikti teko. 90 metai Rusijos gyvenime, iš atžvilgio į revoliucijinio judėjimo intensyvumą, galėjo skaitytis labai ramiais: 80 metų „narodovolcų“ teroras visai apmirė, kaip del valdžios persekiojimo, taip daugiausiai del iškilimo naujų jėgų: vietan inteligentiškai — miestiškojo „revoliuciniškumo“ gimė rimtas darbininkų judėjimas, kuris iš pradžios turėjo beveik išimtinai grynai ekonomiškiosios kovos spalvą. Tokioms apystovoms esant, valdžia nematė apčiuopiamo sau pavojaus, nors, be abejo, savo pasekmėse tas judėjimas buvo jai dešimteriopai pavojingesnis ir kaip parodė tolimesnis visuomenės judėjimo bėgis, nesulaikomas ne tik žandarų išviršios ir vidujinės agentūros, bet ir visos kariuomenės. Tik tą pavojų ji pamatė jau 1900 metų pradžioj, ir tuomet griebėsi kaip senųjų, taip ir naujųjų kovos priemonių, imdama organizacijos pavyzdžius net iš užsienio. Tuo laiku tas pavojus nebuvo matomas ir todėl slaptoji kova su revoliucijos judėjimu plėčiusis tais metais iš lengvo:

1891 — 2409 r. 15 k.; 1892 — 2401 r. 4 k.; 1893 — 2523 r. 60 k.;
1894 m. viso išleista — 2561 r. 40 k.
1895 m. viso išleista — 2439 r. 21 k.
1896 m. viso išleista — 2184 r. 35 k.
1897 m. viso išleista — 2470 r. 00 k.
1898 m. viso išleista — 2608 r. 45 k.
1899 m. viso išleista — 2775 r. 00 k.
1900 m. viso išleista — 3852 r. 15 k.
1901 m. viso išleista — 4362 r. 85 k.

Tokiu budu 1891—1899 m. „slaptiems“ reikalams buvo leidžiama apie 2½ tukstančio kas metai, t. y. tiek, kiek ir buvo skiriama Policijos departamento. Paskutiniuose dvejuose metuose tos sumos jau nebeužtekdavo ir žandarų viršininkas bombarduodavo raportais pol. dep. prašymu padidinti asignavimus. Jam tuoj buvo asignuoti pinigai padengti deficitui, bet kartu sąryšį su kylančiu darbininkų judėjimu ir reikalu reorganizuoti jo prižiūrėjimo darbą, 1900 m. normalis paskyrimas buvo pakeltas iki 4,000 rub., 1901 m. iki 4,500 rub.

Greta to keitėsi ir pati išlaidų sąstata. Nuolatiniai slaptieji agentai (vienas tarp geležinkelio technikų, algos 50 rub. mėnesiui, antras tarp jaunuomenės — 30 rub., o nuo kovo mėn. 1895 m. 35 rub. mėnesiui) buvo laikomi nuo 1891 m. tik iki spalio mėn. 1896 m. Nuo to laiko randame tik pripuolamus ar pagelbinius agentus, kurių užmokesnis atstoja slaptųjų agentų algą. Nuo pradžios 1900 metų vėl atsiranda slaptasis bendradarbis su alga 25 rub. į mėnesį, vadinamas „pašaliniu agentu“. Tais pačiais metais atsiranda ir pirmas konspiratyvis butas. Nuo pradžios 1901 m. galutinai visas darbas reorganizuojamas. Visas siaptasis prižiūrėjimas koncentruojamas rankose vieno gubernijos žandarmerijos viršininko padėjėjo, tai aukštai padidina visas išlaidas.

Tokiu budu slaptoji agentura per tuos II metu atsiejo — 11.037 r. 50 kap., o kartu su laikymu slaptojo buto pasimatymams su agentais — 11.206 r. 50 k. arba 36,63% visų išlaidų; visos kitos išlaidos gali buti priskirtos prie išviršiaus prižiūrė-

jimo, prie šnipinėjimo organizacijos; vieni pridedamieji užmo-
kesniai filerams ir žandarų unter-oficieriams reikalavo daug
daugiau, negu vidujinis prižiūrėjimas ir sekimas.

APIE VYSKUPO VALANČIAUS VEIKIMĄ.

Kauno gubernatoriaus pareiškimas Vilniaus general gu-
bernatoriui iš 1865 m. birželio 24 d. Nr. 5530. Šisai pareiški-
mas tai tikras kaltinimo aktas, prieš vyskupą Valančių susta-
tytas, nes jis į vieną suveda visas senąsias vyskupo kaltes,
sulig Vaclovo Biržiškos patiektų dokumentų, pareiškimas yra
sekamas:

„Su raštu iš š. m. vasario 18 d. Nr. 1819 aš buvau nusiun-
tęs į Laikinąją Lauko Auditariatą karo teismo bylą 6 tomuose
apie maištininkų užpuolimą 1863 metais ant Varnių miestelio,
kada iš R. K. Dvasiškosios Konsistorijos buvo paimta 2,000 rub-
lių, gi maištininkams kun. Dembskis (Ladislovas. Red.) viešai
bažnyčioje skaitė iš sakyklos maištininkų atsišaukimą. Su raš-
tu gi iš š. m. gegužės 28 d. Nr. 4718 išsiųsta auditoriatui irgi
karo teismo byla iš dviejų dalių apie slėpimą sužeistojo burio
vado Bagdonavičiaus*). Abidvi bylos, įsimaišius į jas katalikų
dvasiškiams, gyvenantiems Varniuose, kurių priešakyje stovi
vyskupas Valančiauskis ir buvęs seminarijos rektorius kun. ka-
nauninkas Juozas Dovydavičius, yra angštai surištos; kadangi
šios bylos nepilnai nušviečia vyskupo Valančiaus dalyvavimą
buvusiose krašte riaušėse, tai Jusų Aukštybei įsakius, turiu
garbės pridėti šiuos davinius, kurie jau galės pakankamai nu-
šviesti tos vietos katalikų dvasiškių vado veikimą.

Maištas rengti, kaip aš jau buvau Tamstos pirmtakunui
pareiškęs 1864 m. rugpjūčio 1 d. Nr. 8651, buvo pradėta 1860
metais blaivybės platinimu, kada uoliausiai pasidarbavo vysku-

*) Žr. apie tai kun. J. Tumo „Ilgieji Cirtauto batai“ „Viltyje“
1912 m. Red.

pas Valančiauskis. Daugiau, kada 1861 m. visur buvo prasidėję demonstracijos, kad per mišias pradėta giedoti revoliucinės giesmės ir bažnyčiose laikyti gedulo mišios už sušaudytuosius Varšavoje, vyskupas Valančiauskis ne tik tam nesipriešino, bet net leido tokias pamaldas Varnių katedroje. Galop, kai 1863 m. jau buvo prasidėjęs ginkluotas sukilimas, vyskupas Valančiauskis nepasirupino išsiuntinėti jo ganomajai kunigijai gieržto įsakymo, grasančio bet kuriam kunigui, kurs imasi ginklo ir priesieką ištikimybei laužo atėmimu priklausomų jam teisių; tai nesunku būtų buvę padaryti, vieton gi to kunigams, kurie prašė jo patarimo, kaip jiems elgtis, „Žmonių Valdžiai“ (Rząd Narodowy. Red.) įsakant jiems skaityti maištininkų manifestą, vyskupas atsakinėdavęs: „Darykite, kaip norite“. Tą patį jis buvo pasakęs ir mirtimi jau nubaustam kunigui Gargasui, kurs klausėsis, ar jam stoti į burį. Tokiu budu vyskupas Valančiauskis, nepavartojęs visų galimų priemonių manifestacijoms ir maištui pasipriešinti, neužmiršo kreiptis į jo ganomąją kunigiją tam tikru raštu, kada valdžia, kad ir tiesioginiu budu, įsimaišė į jo įsakymus, skiriant dvasiškius į (tarnybos) vietas.

Dabar, eidamas prie rašto davinių, kurie gali parodyti, jog vyskupas Valančiauskis buvo nusistatęs prieš valdžią, aš mano žinybos raštuose randu štai ką: 1, Krymo karo laiku buvęs Telšių karo viršininkas pulkininkas Paschali 1856 m. kovo 1 d. Nr. 31 pranešė buvusiam Kauno gubernatoriui, jog didžiuma katalikų kunigų, neišskiriant nė vyskupo Valančiausko, pikčiausiai nekenčia rusų valdžios ir rusų tautos žmonių; 2, kai 1861 metais pašaukti į Laikinąjį Kauno Policijos Teismą kunigai augustioniai Kukšta ir Simutavičius atsisakė prisiekdinti policijos iššauktuosius liudininkus, jog buvo giedotas maišto himnas, sakydami, buk liudininkai nėsą buvę išpažinties, nors tie priešingai sakės, buk Rymo Katalikų tikyba busianti įžeista panašia priesieka; kai toks aiškiai pagiriantis manifestacijos kunigų pasielgimas buvo praneštas vyskupui Valančiauskiui, — tai jis atsakė buvusiam Kauno gubernatoriui randas, jog mi-

nėtieji kunigai pasielgę visai teisėtai, kleboną gi kunigą Strzedzinski, kurs be jokių kliučių prisaikdinęs tuos pačius liudininkus, vyskupas palaikė kaltu; 3, kai 1861 m. Kaune prasidėjo gedulo pamaldos ir policija darė tam tikrus žygius; apie tai buvo pranešta general gubernatoriui spalį 4 d. Nr. 1229; vyskupas Valančiauskis, kreipėsi į general majorą Chominski šiuo raštu: „Nuolatinės Kauno gyventojų skundos mane įtikino, jog šio miesto policija perdaug jau ima globoti katalikų bažnyčias, kartais net drįsta kištis į pačių pamaldų tvarką. Pav., man rašo, jog spalį 1 d. po mišparų parapionims iš Benediktinų bažnyčios išeinant, policijos agentai uždarę šventoriaus vartus, liepdami žmonėms, kad eitų pro vartelius; jog del patirtų šiame atsitikime skriaudų daugelis vengia bažnyčios. Spalį 3 d. Augustionų bažnyčioje, kai parapionims prašant, kunigas pradėjęs gedulo mišias, policija raštu uždraudžiusi jas laikyti ir butinai reikalavusi, kad kunigai išsiskirstytų. Tiesa, šitas netikęs policijos reikalavimas patenkintas nebuvo, nes mišios buvo atlaikytos; bet panašūs policijos valdininkų įsakymai, nustatą pamaldų laiką ir tvarką, man rodos, per daug drąsus ir visai nesutaikomi su tikybos laisvės pagrindu. Pranešdamas Jusų Aukštybei tokius policijos perdėjimus, turiu garbės žemai Tamstos prašyti, kad Tamsta viršininkas duotumei atatinamą įsakymą”. Kai gi šiam raštui papildyti vyskupas buvo paklaustas, kokiam reikalui spalį 3 dieną buvo laikomos gedulo mišios, jis, nesivaržydamas, atsakė, jog tos mišios buvo laikomos už a. a. Tada Kulvietį. 4. Iš karo teismo bylos del kunigų Pugasevičiaus ir Palčevskio, 2 Skyriaus Kauno gubernijos kariuomenės vado atsiųstos 1863 m. birželio 29 d. Nr. 781 Tamstos pirmtakunui, be kita ko, matome, jog vyskupas Valančiauskis dviprasmiai atsakęs kunigui Palčevskiui, jam pasisakius, jog skaitęs iš sakyklos revoliucinį manifestą: „Sėdėk namie ir eik savo priedermes”. 5, Paimtas nelaisvėn iš Pisarskio burio kunigas Ipolitas Savickis, kaip tai matome iš buvusio vyriausio krašto viršminko konfirmacijos, minimos įsakyme generolui-leitenantui Bersonui Maideliui 1863 m. birželio 9 d.

Nr. 1135, parodė, kai jis prašęs vyskupą Valančiauskį, kad leistų prisaikdinti lageryje maištininkus, vyskupas be kitko šiaip išsireiškęs: „Yra paprotis, kad prie kariuomenės laikoma daktaras ir kunigas”. 6, Apie lapkričio 6 d. pereinę 1864 m. Kanan atvyko Adakavo bažnyčios Raseinių apskrities klebonas kun. Pelikšas Žukauskis (šio kunigo brolis tarnavo Telšių apskrities penkiašimtininku ir buvo maištininkų pakartas už ištikimumą teisėtai valdžiai, pats gi kunigas dalyvavęs su mūsų buriais mušyje su maištininkais) ir prašė mane del gresiančio pavojaus iš pusės blogos valios žmonių už išdavimą valdžiai Raseinių apskrities dvarininko Mikalojaus Stankevičiaus, kurs vežiojęs maištininkų laiškus, rašytus įvairiems žmonėms, perkelti jį į kitą apskritį ir aš tuojau kreipiaus į vyskupą Valančiauskį, kad patenkintų žukauskio norą, Vyskupas, nors mano reikalavimą išpildė, tačiau tuojau išsiuntinėjo lotinų kalba raštą iš lapkričio 23 d., kuriuo kunigams draudžia be vyskupo žinios duoti nuodėmių išrišimą simonistams, t. y. tiems kunigams, kurie gavo parapijas, ne vyskupo, bet pasaulinės valdžios paprašę. Šio rašto kopiją esu nusiuntęs Tamstos pirmtakunui š. m. vasario 18 d. Nr. 1844.”

ANGA Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Rusai, norėdami Lietuvių tautą visiškai numarinti, užrišo jai burną, neleido kalbėti. Lietuva per keturiasdešimt metų neturėjo spaudos. Priešininkai rankas trynė, nes manė suradę tikriausią priemonę Lietuvai pražudyti. Bet apsigylė. Spaudos uždraudimas dar labiau lietuvius patrijotus nustatė prieš lietuvių tautos priešininkus rusus, dar labiau paragino dirbti, kovoti. Atsirado burys tikrai pasišventusių lietuvių, kurie slapta gabena liet. raštus iš užsienių ir juos platino žmonių tarpe, neatsižiuirint į tai, kad daugelį tokių patrijotų sušaudė, Sibirian išsiuntė, kalėjimuose laikė. Jokie persekiojimai, didžiausios kančios nesulaikė lietuvių nuo to švento tautinio darbo — spaudos platinimo.

Štai, žemiau paduodame ištrauką iš pirmojo rusų valdžios nuosprendžio, pasmerkiančio lietuvių spaudos platintojus:

„Už platinimą užrubežyje išleistų knygų ir brošiūrų — už pažintį ir susinešimus tuo tikslu su Tilžės dekonu Zabermanu... atlikimą slapto reikalo pas Zabermaną ir nuvežimą jam pinigų... atkaklų nepripažinimą... savavališką išėjimą iš tėvynės, gyvenimą Prusijoje svetima pavarde... dažname gabenime Kauno gubernijoje knygų ir brošiūrų... (gruodžio mėnesyje, 1870 m. areštuotas. Red.).

„Aš nusprendžiau: kunigus: Antaną Brudza, Vincą Norvaišą, Praną Butkevičių, Kazimierą Eitutavičių, Motiejų Kaziliauską, Praną Straupą, bajorą Simoną Kulauską ir valstietį Stanislovą Račiuką, kaip visiškai po-

litiniu atžvilgiu neištikimus ir krašto gyvenimui kenksmingus, ištremti apsigyvenimui aštrioje policijos priežiuroje. Bruzdą, Straupą ir Kaziliauską Archangelsko gubernijoje, Norvaišą ir Kulakauskį Tomsko, Butkevičių Tobolsko ir Eitutavičių Viatkos; valstietį gi Račiuką Tomsko gubernijoje apsigyvenimui; ir pinigus, išleistus vežant Vilniun areštuotus šiai bylai reikalingus asmenis... išreikalauti iš visų patrauktų bylon asmenų turto... pasirašo: generolas adjutantas Potapov."

Nė to nepabugo. Lietuva, mūsų tautos dainiaus — pranašo, Vyskupo Antano Baranausko, pranašingą dainą, žiauriems obrusiteliams atsakė:

**"Tu Lietuva, Tu Dauguva, pasilikit sveikos!
Tegul visi šioj šalelėj sveiki žmonės laikos!
Tu Lietuva, tu mieliausia mūsų Motynėle!**

**Tu Dauguva, tu plačiausia Lietuvos upele!
Plati, tyki, lyg senovės garsi šalis mūsų:**

**Po tuos plotus viešpatavom ant giminės rusų.
Šiandien rusai — po maskoliais maskoliškai rėdos
Lietuvos gi tikrus vaikus spaudžia didžios bėdos.**

**Anei rašto, anei druko mums turėt neduoda;
Sako: tegul bus Lietuva ir tamsi ir juoda!
Kad tu, gudai, nesulauktum! Nebus, kaip tu nori!
Bus, kaip Dievas duos, ne tavo prisakai nedori.**

**Aštria, trumpa savo valdžia Dievo tiesas laužai;
Mygi, spaudi mūsų žemę, mūsų žmones gniaužai.
Nori savo valdžios peiliu mums širdis supiaustyt,
Nori savo ledu šaltu krutines apkraustyt.**

**Neįveiksi, sunau šiaurės! mūsų širdys tvirtos!
Seniai yra išmėgintos, seniai keptos, virtos.
Neįveiksi ant mus širdies trupės tavo peiliai!
Ledai sutirps ant krutinės, tu pats teksti eiliai!"**

Žiauriausi elgēšiai su spaudos platintojais, veikējais lietuvu tautinio darba nepajēgē sustabdyti. Lietuviu susipratimas augo ir nekā to augimo negalējo sustabdyti. Anot musu dainiāus Maironio žodžu:

''Nebeužtvenksi tēpēs bēgimo

''Norint jau eitū jī pamažu.

''Neb'sulaikysi naujo kilimo

''Nors jī pasveikint butū baisu.

Rusai pamatē, kad ištikro nē spaudos uždraudimu nieko nelaimēs, savo tikslo neatsieks, 1904 m., balandžio 24 d. buvo priversti sugražinti Lietuvai spaudā.

Taigi, š. m. bal. 24 d. paminēsime 20 m. spaudos atgavimo sukaktuves, kurios mums begalo daug reiškia, nes tai buvo pirmutinē Lietuviu tautos pergālē kovoje su žiauriā rusu priespaudā. Po tos milžiniškos pergālēs prasidējō kita gadynē Lietuvos padangēje. Turint savo spaudā, nors labai āstriai cenzuruojamā, buvo galima drāšiau ir sėkmingiau veikti.

Per tuos dvidešimts metu padaryta tiek, kad šiandien jau džiaugiamēs ir didžiuojamēs, sulaukē laisvos ir nepriklausomos Lietuvos. Už tai garbē Lietuvos budintojams, už jos laisvę kovotojams, spaudos platintojams! Jei Lietuva šiandien nepriklausoma, tai āciu jiems. Jū pasišventimu ir darbu išsipildē Vyskupo Baranausko pranašavimas: ''Neįveiksi! ant mus širdies trupēs tavo peiliai! Ledai sutirps ant krutinēs, tu pats teksti eiliai!'' Ir ar ne tiesa: obrusiteliu galybē į drebezgius subirėjo, o Lietuva tapo laisva ir nepriklausoma!

*) ''Garso'' vedamasis straipsnis, tilpęs 1924 m., 18 Nr.

„Musų Karionių” Metu.*

(Tąsa nuo 3 N., 1924 m. „Zvaigždės”.)

1904 m. Korespondencija. (Iš „Zvaigždės” ir „Dirvos Žinyno” archyvo.)

Kun. V. Dargio 2 laiškas.

Miels Drauge!

Punskas, Spalių 17 d. 1904.

Ikišiol niekaip negalėjau prisirengti Tau parašyti platesnio laiškelio, teip truko man laiko. Užtai dabar, surinkęs išblaškytas mintis, parašysiu šį-tą apie savo kelionę ir ką girdėjau tėvynėje.

Kelionę turėjau visai gerą. Iki Liverpooliui marių vanduo tik visai nedidelių vilnių buvo paraukšlėtas. Nors arti 10 dienų mūsų „Baltic” ėjo iki Anglijai, vienok kelionė suvis nenusibodo. Važiavo ta pačia kliasa keletas kunigų, su kuriais pasipažinęs, turėjau gana smagią drangystę. Ypač susidraugavau su vienu jaunu vengu kunigėliu, kuris yra redaktoriumi Buda-Pešte laikraščiū „Zaszlonk” (Vėliava). Jo siekiu buvo atlankyti Oxfordą ir Cambridge ir paskui grįžti namon, bet patyręs, jog aniedu universitetu da tebēr uždarytu dėlei nepasibaigusių vakacijų, užsimanė drauge su manim keliauti į Petropilę. Mat, jo norėta jau seniai pamatyti Maskoliją, tik vis neprisirengė. Dabar-gi jam pasipynė gana gera proga įgyti manyje vadovą, nes maskoliškai nemoka, o su vokiškąja kalba nesitikėjo, kad galės Maskolijoje apsieiti. Buvo da ir kita kliūtis jo kelionei į tą šalį. Kaip kunigas, net ir su legališku pašpartu nebutų galėjęs peržengti rubežių Rusijos. Gerai, kad jo pašparte buvo paminėta tik apie tai, jog yra redaktoriumi, neminint apie jo kunigystę. Todėl užsiželdinęs kelionėj usus ir hišpanką drąsiai leidosi į šiaurius ir laimingai mudu pasiekė-va Petropilę. Jo draugystė, nors man maloni buvo kelionėje, bet buvo vyriausia priežastimi, jog neatlankiau Liverpoolyje vyskupo sekretoriaus, mokačio lietuviškai, ir nieko nepatyrėiu apie tenykštę lietuvių koloniją. Kad ne jė, tikrai bučiau vykęs į Londoną. O teip, tik kelias valandas išbuvęs Liverpoolyje, per Haul keliavau į Christianiją. Čion pasilikau porą dienų, lankydamas miesto žymesnes institucijas draugystėje kunigo Susetlik, ant kurio vardo prašiau Tavęs išsiuntinėti „Zvaigždę” vietiniams lietuviams, kurių ten bėšą apie keliolika.

*) Šitoje rubrikoje šiame ir sekančiuose „Zvaigždės” N. N. talpįsime korespondenciją spaudos uždraudimo meto, t. y. iki 1904 m. Turime redakcijos archyve, be apgarsintų šiame numeryje, kelis laiškus kun. A. Burbai rašytus: Angrabe, „Apžvalgos” redaktoriaus, Jono Kriaučuno „Varpo” redaktoriaus, Mikolainio — Noveskie; kun. Milukui rašytus laiškus: J. Šerno, Ukiškio — Dubinsko, Būčio, Vaišganto, Kaupo, Geručio ir t. t.

Norvegija ir jos žmonės man labai patiko. Tą patį galiu pasakyti ir apie Švediją. Ant kiekvieno žingsnio čia matai augstą laipsnį tų šalių civilizacijos. Christianijoj buvau teatre, o Stockholme ant operos. Bet apie tuos niekniekius kitą syki, o dabar apie svarbesnius dalykus! Petropilėje patyriau, kad katalikiškas laikraštis "Saltinis" yra rengiamas, nors prašymas jo išleidinėjimui tada (6 Spalių) da nebuvu paduotas. Kun. Prapuolianis pasidavė, kaip išleistojas, o prof. Dambrauskas — kaipo redaktorius. "Andrius" netikėtai tapo nuo redagavimo pastumtas, už ką jis dabar didei pyksta. Jau pirma jis buvo ėmęs ytin pestimistiškai veizėti į kunigiją, o dabar nēr nē kalbos! Buvau, teisybė, Petropilėje arti sąvaitę, ir su juo kasdien pasimatydavau, bet iš pasikalbėjimų jokios posityviškos naudos. Perdaug pasirodė ėšas nervišku ir pesimistišku sulyg kunigų, kad susiprasti. Keli kunigai gavo neperseniai išmėtinėjančius, nors, reiškia pripažinti, teisingai, laiškus, kur beveik visiškai išsižada dirbti išvien su musų dvasiškija. Reiktų šį dalyką taisyti, bet nelabai yr' kam. Kurie už tai kalti, vargu norės, arba bent nesupiras. O netekti Andriaus būtų gaila. (Andrius — tai A. Dubinskas — Red.)

Laikraštis išsyk gaus 12.000 rb. pašalpos Redaktorius turės 2.000 rb. metinės algos. Spauštuvės savo vienok tuo tarpu nerengia. Jos įtaisymo kaštus, pagal Varšavos patarimų, apskaitė ant 30.000 rb. Man rodos, jog klysta nesitaisydami išsyk spauštuvės, kaip ir perdėdami jos įtaisymo kaštus.

Kun. Laukaitis buvo berengęs išleisti ėion kalendorių ateinantiems metams. Aš vienok sudraudžiau. Patariau, kad to paties kalendoriaus ką Žvaigždė išleidžia, atmušti kelis tukstančius viršaus ir atsiųsti. Rankraščius kelis tuojaus atsiųsiau. Palauk sąvaitę, nes jie da pas Laukaitį. Turinys turi buti viso kalendoriaus "nekaltas". Siunčiu vieną straipsnelį. Beje apskaityk, ar užsimokės. ten išleistas į ėia gabenti. Prekė kalendorių neturi buti ėion žmonēm didesnė. kaip 20 kap.. Korespond. iš savo kelionės atsiųsiu, kaip turėsiu laiko parašyti. Buvau S-se ir tapau gana meiliai priimtas, bet klyutys iš pusės svietiškos valdžios, kaip jau dabar matyti, bus didelės. Vargu aš ėion apsiliksiu. Kad nē žiema, tai grįžčiau dabar, o taip prisieis grįšti pavasaryje. Rengk man, jei gali, gerą vietą.

Labas dienas duoda kun. Simonaitis. Ant jo vardo siųsk į Punksą "Žvaigždę". Obligacijas jau baigiu ir jei judu su kun. Abromaičiu po Visų šventų susimylėtumete, tai buėiau laimingas ir dėkingas!
S.

Mylimas Antanai!

Panemunė, Lapkr. 22 d., 1904.

Dovanok, jog susivėlinau su šituo laišku: mat, laikiau Pakuonyje rekolekcijas (šimet Administratorius liepė 3 dienų rekolekcijas atlaikyti visose parapijose žmonėms), baisiai daug buvo darbo, todėl ikišiol ir neturėjau kada pas Tave parašyti.

Rankraščius kalendoriui jau turėjai gauti nuo kun. Laukaičio, nes jo prašiau, idant tiesiog siųstų juos Tau. O jei da negavai, tai nē nelauk, nes bus pervēlu. Abelnai su tokiais, kaip Laukaitis, tai negalimas daiktas susidėiti!

Kalendorių daugelį vis bus galima pargabenti į šią pusę, nes Lietuvoje vargu koks ėšeis. Kalbėjau Kaune su Zawadskio filijos užvaizdu, jis ketino parsitraukti nuo Tavęs; palikau jam "Lith. Pub. Co." adresą.

Užrubežines lietuviškas knygutes ("nekaltas") kaip: Aiš B-ės elementorių, katekizmas etc. m. cenzura leidžia ir pas Zawadškį Kaune daug tokių mačiau.

Jei pas Tave parašytų, pasiulink jam savo laidos veikalus, o teipgi "Moklas Tikėjimo ir Doros".

Kun. Lauk., kaip matyti, linkęs yra į "biznį". Pasitikėdamas gero pelno, rengia į spaudą naują maldaknygę ir katekizmą. Abelnai jis tiki į pelningu-

mą lietu. išleidinių. Pasirodo, jog turi diecez. pusėtiną įtekme, gal jam ir seksis.

Apie "lietu. katal. laikr." da nieko negirdėti. Kun. Prapuolenis prašyme pasidavė už išleistoją, o kun. Dambrauckas kaipo redakt.

Apie Andriaus neužganėdinimą, jog tpo nē šep nē taip nuo sutarties paliausuotas, jau turbut tau rašiau, bet da bene nerašiau, jog jis nežada su kun. išvien darbuotis, teip bent galima spręsti iš jo poros laišku.

Jau turėjai girdėti, jog trjs ikšiol liet. laikraščiai yra leisti spaudinti Maskolijos rubežiuose, teipgi: Vileišio ir kun. Ambrosevyčiaus "Lietuviškas Bitininkas" Vilniuje ir "Lietuviškos Žinios" Baltramaičio Petrapilėje.

Nežinau, ką Tu gavai do per atsakymą nuo Šatrijos Raganos, bet bet jei — ne prielankų, tai velyčiau Tau paimti už redaktorių (jei p. Skirmučiūtė tikrai ketina apleisti) kokį kunigą. Aš užsiminiau vienam iš musiškių, o jis beveik ant tikro nuo ateinančios vasaros pasižadėjo. Man rodos, kad jis tam tikslui tiktų, nes kaip jis pats sako, tai jo pašaukimu ir esą ta publicistika, o ne — "malamedu", kokių jis dabar yra. Kalbu čia apie prof. B. iš Petr. Tu ji turėjai progą pažinti, kuomet aš tave vadavau Shen. Aš kalbėjau apie 50—60 dol. ant mėnesio. Galėtumete teip dalykus sutaisyti, kad už kambarį ir stalą galėtų jum dagi ir bažnyčioje subatvakariais ir nedėliomis buti didelė pagelba. Jei Tau šitas patiks, tai su juo stačiai susirašyk, nes žinai jo adresą.

Lietuva dabar nuliudus: ji gedi davo daugelio vaikų, kaikas jau žuvo, ar da keliauja žutų Mandžiurijoje. 29 d. pereito mėnesio 4 pavietų: Seinų, Suvalkų, Kalvar. ir Mariampolės pašaukė į kariuomenę rezervistus nuo 1887 metų. Nežiūrėjo ar katras turi pačią ir vaikus, ar ne, vistiek ėmė! Kaip katruos menkesnės sveikatos iš 87, 88 ir 89 metų, o teipgi kaip katruos turinius po 5—6 vaikus paleido, o kiti liko, nors namieje paliko po keletą vaikų, o tankiai namus be jokio vyro. Graudu buvo žiūrēt, kaip moters, susirinkusios Mariampolėje palydėti savo vyrus, raudojo ir alpo iš gailėsčio. Kitos ir visus vaikus atsigabeno, rodė načelninkui, bet ką gelbės! Imtiniai vienok ne visur pasirodė išmintingai. Buvo tokių, ką nepaisydami ant savo verkiančių motinų ar pačių, susisėdę į vežimus, uždainavo maskoliškai ir išvažiavo. Abelnai Lietuvoje (Suv. gub.) ėmimai rezervistų teip gerai nutiko maskoliams, kad net jie pats stebėjosi. Jie tikėjosi pasipriešinimo, sumišimo, jie turėjo paslaptinius paliepinimus, ką turėtų daryti, jei kokio triukšmo, o čia lietuviai patys, lyg avinai, ant vieno pašaukimo — paraginimo per šaltyšius, subėgo... I. Mariamp. pav. paimta 1400 rezerv. Mažai kas iš paimtųjų rezervistų liko ant vietos, daugumas tapo perdalinti į 4 pulkus Suvilkinių Siberiškų Šaulių ir išsiųsti aną ketvergą (17 š. m.) į Mandžiuriją. Išleisti juos tą dieną atvažiavo net pats caras į Suvalkus.

Nieko ikšiol į Žv. nepagaminau, nes priverstas buvau lyg amžinasis žydas kariatotis iš kampo į kampą. Da-gi nušalau, važiuodamas kunigo Matulaičio motiną laidoti, ir dabar sergu. Suvėlinau del tos priežasties ir savo išvažiavimą į Naumiestį. Rengiuosi ten vykti po nedėliai. Dabar esu pas kun. Staugaitį. Jis siunčia labas dienas kun. Abromaičiui.

Buvau, važiuodamas iš Punsko, Seštakave, tavo tėvyškėje. Radau rengiant ant rytojaus egzekv. ir visus namiškius nelabai da atsipeikėjusius nuo išgasčio, kurį turėjo diena pirm to, mat, susiedo užsidedę namas ir vos atgynė tavo tėvynės triobas. Motina sirginėja.

Kaip eina Žv. reikalai? Ar didelę "dividendą" pripuls man gaut? Kaip einasi kun. Staniukynui, o kaip Jusaič?!

Pasveikink kun. Abromaitį.

Tnus a corde kun. V. D.

Vienuolių Kazimieriečių reikalai.

Mielas Antanai!

Nesenei sugrįžau iš Prūsų — buvau mat gana ilgą laiką šįmet išpradžių Worishofene, o paskui kelias dienas Ingenbohlyje pas Lietuvaites. Viskas ten man gana patiko — mokina ir užlaiko tas mergaites konogeriausiai; mergaitės užtad linksmos ir visos beveik norėtų but tame klioštory konoilgiausia (vienok zokonikėms mažai iš jų norėtų pasilikti!) Kazės pėdomis nori eit tik dvi iš jų. Terp jų yra ir mano sesuo. Gali lengvai suprast, jogei ir man jų ateitis gana rupi. Misliau, Antanuk, ir šiaip ir taip apie jų užmanymą ir galutinai nieko neišmisliau... vis rodosi jis man baisiai tamsiu! — Jug dabar da tik pradžia, o jau mums skaudi: neturėsim iš ko tam reikalingą grašį sukalt. Ugi paskui kas bus? Dabar nėra kam duot kelių skatikų vienai tik pavargusiai mergaitei (Veronikai P.), o kas sudės paskui tukstančius, be kurių nieko nepadarysi! Kas bus vadu tu mergaičių? Kas jas mokis pirmutinius žinksnius žengt, kas joms kelių rodyt? Atrask da pirmą tam tyčia ne jaib-kokį, bet stropų, tvirtą, pilną pasišventimo, tam tik visa širdžia atsidavusį kunigą, nes be to nieko neišeis — visas mus užmanymas grius, visi mus geri norai eis per niek. Delto ar negeriau, Antanai, bus pasikalbėt su Ingenbohlio zokonikėms, kad jos musų mergaites priimtų ant tų išlygų, kaip ir kitas trokštančias pasilikti ant visada klioštorių, o tik paskui, kada jau lietuvaizų bus daugiau, uždėtų Amerikoj arba kur kitur — Lietuvoj, lietuvišką filiją. Jeigu but galima teip padaryt, tai nė pusės pinigų mums nekaštuotų ir daugiau atsirastų kandidačių. O dabar su tokiom kandidatėm baisu prasidėti! Na tegul ji turi 1000.00. Išeina su jais

Ingenbohlij, per tris-keturis mokslo metus tuos pinigus baigia — jokios užtikrytos vietos netur, kur ją tuomsyk padėsim — belodys mus paskui, kad per mus ant nieko pinigų išmėtė. Bepig da su toms, kurios turės tikrą pašaukimą į zokonikes, bet jug daug iš jų užsimanys vėl sugrįžt namo, zokonikių gyvenimas joms nepatiks. Ot ir tų pirmutinių neturime jokios tiesos skriausti... gundyt, priešekint, o paskui.. te tau špygą... Gal mą neviską gerai išpasakojo, gal Tu ir Tavo draugai turite kitokį siekį, arba nors išradote būdą išsipainioti iš tų visų sunkenybių? Jaigu teip, tai kogreičiausia parašyk mą, o aš da ir šįmet gal kokią kandidatę į Ingerbohlij nusiusčiau! Laukiu atsakymo!!!

Tavo draugas Kun. Dvaranaukas.

Seinai, 9, IX 1904.

Seinų Sem. V. — Regensas.

Pasveikyk kun. Kaupą, Šedvydį ir mano seniau pažystamus Lietuvius-brolius. Parleisk Gerdziuno adresą... ką jis dabar veikia!

Vyskupo Shanahano 2 laiškal.

Monday, March 7-th, 1904.

Dear Father Milukas—

Please send me the name and address of Dr. Staniukinas' Bishop — such an address as I should put on an Envelope — Also, the wording of his testimonial letters, I mean the reason of his leaving Lithuania — Also, the Diocese he came from — I wish to open up Correspondence at once, so that there will be no delay or no mistake about the Doctor obtaining his 5 years leave of absence.

Sincerly in Dno.

July 28, 1904.

J. W. Shanahan.

Dear Father Milukas:—

I have just received your telegram — I wrote to Father Kaupas, the other day — asking him to tell the new-comer to send his credentials here. Father Kaupas has just answered me, saying that his friend went to Sheandoh, on a visit.

Please tell the priest to send me his letters by mail, and, that if they are all right, I can assign him to the temporary charge of a parish. I say temporary, for I understand that he has not yet his letters from the Propaganda, Rome.

It will not be necessary for him to come to Harrisburg — It is a long, fatiguing and expensive journey. I can see him later on.

To-day, I expect to go to Philadelphia to ordain a young Polish student to the priesthood — I shall be away, all week — The priests credentials will be sent to me, or else the Vicar-General in Harrisburg will write to your friend.

I would write to-day, to your friend saying substantially what I say in this letter to you, but I do not know the Reverend Gentleman's name.

Sincerely in God,

J. W. SHANAHAN

Rutos Dr-os gromata.

''Ruta'' Bendroviškai-Moksliška Lietuvių Draugovė Krokuvėje

I. V. 904

Gerbiamoji Redakcija!

Pasilaikome už garbę ir priedermę pranešti Gerb. Redakcijai apie įsikuriamą bendroviškai-moksliskos Lietuvių Draugovės ''Rutos'', kurios tikslą paaiškinti sykiu išsiųstieji Draugovės įstatai, kame Gerb. Redakcija pastebės, ''Ruta'' pasirinkus grynai kulturišką darbą, į kurį kviečia netik brolius Lietuvius, bet ir skaisčiai manančius Lietuvos mylėtojus, — prašalinus visokią politiką, atsiliuosavus nuo partiviškumo ir sektiškumo, o jos nuolatinį jėškiniu busiant — tyrinėjimas Lietuvių tautos dvasios, plačiausioj to vardo reikšmėj.

Susikurę židinį pradžioj, žinoma, silpnai plevenanti, pasitikime, kad prie pagelbos geros valios žmonių užžiebta kibirkštis subręsianti į galingą kurstinį, kursai nušvies gal ne vieną tamsią Lietuvių gyvenimo kertę. Tikimės teipjau ir Gerb. Redakciją pritarisiant mūsų užmanymams ir neatsakysiant mums savo pasparos. Nuoširdžiai užsibriežiame prašyti, kad Gerb. Redakcija būtų maloni aprupinti mus savo laikraščiu, už kurį ilgainiui gal galėsime pilnai atlyginti, tuo tarpu-gi teapsiimame apmokėti žigunės kaštus. Vilimės Gerb. Redakciją suprasiant mūsų gerus norus ir palengvinsiant mūsų išgyvenimą bendros Tėvynės labui.

Su tikra pagarba, pirmsėdis: Juozas Gerbačiauskas,

Sekretorius A. Varnas.

Adresas: Oesterreick Krakow., Ul., Zviorzyniecka Nr. 33 mieszk. p. Janusza Niedzialkowskiego.

Kun. P. Januševičiaus gromata.

Garbus Kunige Tautieti,

Dveji metai atgal išsiunčiau Tamstai 20 dainų ant trijų, keturių balsų — J. Nevežio. Nežinau, ar jos tapo atspaudintos, ar ne? Jeigu būtų atspaudintos, maloniai melsčiau Tamstos prisiusti jei ne šimtą, tai nors kelias dešimtis arba galutinai nors vieną egzempliorių. Norėtumėme šį-tą sutaisyti po švenčių — prieš Užgavėnes. Jei kuomet dar nebūtų jos atspaudintos, prašyčiau jas sugrąžinti man: pasirupinsime kitur — Prusuose — atspaudinti. — Be to dar norėčiau žinoti, ar "Sodžionių Teologija" jau yra atspaudinta, ar ne? Jei būtų, meldžiu ir šį veikalą prisiusti, nes mes nieko dar neturime. Visi esame dabar užsiėmę laikraščiais. Šeipjau vyrai gavo daleidimą ir jau išleidinėja, dvasiškija negavo. Kas bus? Ar gaus, Nežinia. — Kaune prasideda lietuviškas gyvenimas. Nesenai įkurta tapo Suvartotojų draugija — vardu "Nemunas"; eina gerai, į dieną turi apyvartos iki 300 r. suviršum. P-as Naujalis įkure "Lietuvišką Centrališką Knjyną" — teippat Kaune. Yra jau daleidimas spaustuvei įkurti, bet nežinia ar ši pasiseks, nes nėra nei kapitalistų, nei tam tikrų — specialistų. — Labai būtų mums malonu, kad Tamstos prisiųstumete į mūsų "Centrališką Knjyną" savo veikalus — knjgas ir knjeles. Visi mes iš jų pasinaudotumėme — su tikru pasigerėjimu. Pes mus nieko naujo: visi aimanuoja iš priežasties karės; vaikus ima ir ima. Nežinia, kas bus pavasaryje su darbais? Tiek šį kartą, kitą ką pamatysime paskui. Laukiu Tamstos atsakymo. — Linkėdamas Garbam Kunigui Tautiežiui visokios laimės ir pasisekimo darbuose ir užmanymuose pasilieku su tikrą meile ir guodone, Kun. Povylas Januševyčius,

Kaunas, 14, XII, 1904.

Kaune, Seminarijoje.

Gegužinės.

Kaip žiemą Kaunas skamba nepertraukiamais baliais, koncertais, taip gegužės mėnesiu Kauno idilijinės apylinkės, puošnios Nemuno pakrantės skamba linksmų gegužinių aidais. Gegužinės ruošia maž be išimties visos mūsų šių dienų sostinės draugijos, mokslo įstaigos, kariuomenių atskiri būriai, darbo organizacijos ir privačiai susidėję po keletą šeimynų. Gegužinės rengėjai parsamdo laivą visai dienai už 400, 500 ar 600 litų — žiurint koks tolis į pasirinktą vietą. Atatinkamai laivo brangumui, rengėjai atsispaudina bilietų tam tikromis kainomis, dažniausia po 3, 5 ir 10 litų. Paskui tuos bilietus jie išsiuntinėja pažįstamiems su pakvietimais gegužinėn. Tie bilietai išsiuntinėjama ne paštu, bet juos išnešioja patys draugijos nariai. Tat jie neprazūva, o ir užmokestis be delsimo išgaunama. Kiek atlieka nuo pardavinėjimo su pakvietimais, tuos bilietus gali paskui nusipirkti, kas nori, be jokio pakvietimo, čia jau garlaivio angoje, prieš pat išplaukiant. Ir reikia pripažinti, jog gegužinių mylėtojų, lygiai kaip balių-koncertų lankytojų niekumet nestinga... Laivai būva taip prigrūsti tyro oro gaudytojų, kad visą kelionę ten ir atgal turi stovėt susispaudę ant deko ir kajutėse, laivo viduje. Kas matė New Yorke, Philadelphijoje važiuojančius į darbą ar grįžtančius upių pervažais (ferry boat'ais), tas lengvai įsivaizdins Kauno gegužininkų linksmasias ekskursijas. Skirtumą terasime, gal, tik tame, jog Lietuvos gegužininkai keliauja su sunkiais

nektarų provijantais, — pradedant Alfons Schick'o tautiniais gaminiais ir baigiant importuotais likieriais bei šampanais. Vienon pusėn jie tas gėrybes vežasi didelėse dėžėse, stiklinėse, bertaniuose; kiton gi — susipilstę į nuosavus indus... Gi vargo pelė Amerikos darbininkėlis, ypač šiais kietos prohibicijos laikais, apie tokius „skanumynus“, kokiais mūsų broleliai Nemuno — Nerio pakrantėse savo juodą skurdą užmirštyn stumia, — negali nei sapnuoti. Jam ir neskanaus „moonshine'o“ pakaktų savo rūpesteliams nuplauti. Deja, ir to palaikio skisčio nei priešavęs, nei savyje negalima nešiotis. Saugok, Viešpatie, suūostų koks smalsus šnipas ir capt už skverno... Pastvėręs gi, lengvai nepaleis: reikės išsipirkti, ar kalinėje atsėdėti. Cia gi, Lietuvoje nėra nei tokių nevidonų blaivybės agentų, nei varžančių žmogaus gastronomini skonį įstatymu. Gerk, sveikas, ką nori ir kiek nori; gatvėmis strapinėk, žarstydamas praeivius į šalis ar net voliokis; — tavęs niekas nekliudys, neareštuos.

Sykį Laisvės Alejoj, ant šaligatvio, palei Miesto Soda guli žmogus ir traukosi. Praeiviai vaikščioja šian ir ten, nekreipdami į jį jokios domės. Milicininkas kitame gatvės šone, rimtai daboja tvarkos. Pasiteiravus pas gėlių pardavėja, čia-jau prie Sodo vartų, sužinojau tą žmogų nuomariu sergant. Girdi, jis dažnai šitaip, kur-nors gatvėje parkrinta ir tamos, traukos, net baisu žiurėt!

— Ar jo niekas iš gatvės į ligoninę nenuveža? — paklausiau.

— Kas čia, širdele, jį nuvez?... bene jis turi pinigų... In ligoninę be pinigų tokius nepriima.

Paėjėjus toliau — žiūriu, po medžiu timso, rusišškai keikdamas ir visaip burbuliuodamas, driskius. Matyt ir jo niekas nejudina. Visi praeina ramiai, praėjau ir aš. Negi mokysi gudriuosius įstatymų sargus?...

Tačiau vieno per laisvos girtybės vaizdo negaliu pamiršti, nors labai nemalonu įterpti jis į savo atsiminimų iš apsilankymo Lietuvoje archyvą.

Vasario 16-ą d., apvaikščiojant Lietuvos nepriklausomybės metines sukaktuves, kur buvęs - nebuvęs atskeričiojo girtutėlytis karys. Čia karo orkestrai skleidžia išaltas padanges gedulio kurinių garsus dūdomis, fanfaronomis, bubnais bei varpais; čia minios, tautos vėliavom nešinos, liudnai žygiuoja, lyg mylima asmenį lydint į kapus. Gi nusilesęs be saiko Lietuvos kareivėlis — tas narsusis Tėvynės gynėjas, tokioje iškilmingoje dienoje laido iš savo užkimusios gerklės bauriausius keiksmus ar dainuėkas — vis rusų kalba!... Ir čia žmonės procesijoje eina pro jį. pažiūri, kiti dar po kelis kart atsigrįždami ir palieka jį ramybėje. Neatsirado nei vieno drąsesnio piliečio, kurs būtų nuvedęs tą silpnavalį vaikina bent kiek toliau nuo paradų, kad žydai ar kiti svetimšaliai neturėtų progos iš mus kariškių mažadrausmės juoktis!...

Taip ir mūsų gegužininkams niekas nedraudžia prisikrauti laivą linksmybės vandenėliais tiek, kiek tik telpa. Kol laivą prikrauja ir kol visi keliauninkai susirenka, vis keliom valandom vėliau, negu laikraščiuose skelbiama, gegužinė išplaukia. Pats laivas būva apkaišytas berželiais, kaip Sekminėms kad parėdo kiemus, triobas, bažnyčias. Nuvažiavę paskirton vieton, gegužininkai išlipa iš laivo ir patogioj užuvėjoj ima vaišintis, užkandadžiaut. Po to — šokiai, dainos, karo muzikai žaidžiant. Kuomet nuo šokių bei vaišių kojos surembi, tada prasideda po mišką jau nebe gegužinė, tik gužynė... Tiesa, kartais gamta būva be galo maloninga mūs gegužininkams. Kaip veikia jie, bešokdami ir besivėdindami „šaltaisiais“

ima silpti, tuoj gausus lietutis ir vilgo jiems galveles. Tada atsigaivinę tokia vaiskia drėgme, visi, kaip gyvas, bėga iš miško laivan, ir, galų gale, gegužinė baigiasi su šviesa, užiuot sekanti rytą gaidgystėje. Tokios trumpos gegužinės, ašių lietingoms dienoms, kaip kam išeina naudon. Viena — žolė palieka neišmindžiota, neišgulėta, antra — laivų savininkams daugiau pelno: mažiau elektros suaikvota, mažiau kuro. Ką dėl nesunaikinto šlapiojo provijanto — esama įvairių nuomonių. Vieni tvirtina būk geriau, kad jo mažiau išgerta ir išvengta galimų riaušių, kaip aure šaulių gegužinėje, kuomet karininkai susikivirčiję su šauliais, susišaudė ir šešis šaulius Nemune prigirdė; kiti gailisi ne pakankamai troškuli užgesinę... Bet kas čia sugaudys visų nuomones! Ar kam bloga, ar gera dėlei lietingų gegužinių, visgi tenka pastebėti, jog jos būva pavyzdingiausios.

Stai, kad ir bankierių gegužinė... Josios rengėjai visa parūpino dykai ir vien tik kviestiemsiems svečiams. Ir įėjimas laivan be bilietų, tik su pakvietimu, ir valgis ir visokeriopus Dievo dovanos — viskas dykai. Karo orkestrai griežė kapuikiausia. Laivas buvo taip prisikimšęs, jog rodės nodas į žmonių tarpą neįtilptų. Važiavo visas banko personelius, jo akcininkai, bičiuliai, pažįstami, svečiai. Paprastai, kokią valandą prieš laivui išplaukiant su gegužine, pasamdyta karo kapelija žaidžia ant viršaus laivo, tam tyčia paruoštoje jai vietoje, mažne be perstojo ar su trumpom pertraukom. Muzikos aidai sutelkia aplink garlaivių stotis daugybę publikos. Vieni ateina palydėti savųjų gegužinėn, kiti muzikos paklaustyti, tretį taip sau pažiopsoti, ar gražiomis Nemuno pakrantėmis pasigėrėti. Zinant iš anksto, kada laivas turi pargrižti, paskirtoje valandoje vėl susirenka miestiečių aibiai pasitikti.

Bankierių gegužininkai išplaukė dviem laivais: „Rambynu“ ir tik užbaigtu bevardžiu laivu. Išplaukiant, rytas buvo skaistus, šiltas. Joks debesėlis nedrumstė dangaus mėlynės. Kačerginėje išlipę, tuoj pradėjo puotą. Po valgių-gėrimų imta krikštyt naujais laivais. Krikšto apeigas atliko banko prezidentas; tinkamą pamokslą gi pasakė pirmasai Lietuvos Respublikos prezidentas. Savo prakalboje p. Liet. Respublikos prezidentas pareiškė naujo laivo vardą būsiant: „Eglė Zalčių Karalienė“. Vos tos ceremonijos užbaigta, kaip pasipylė smarkiausias lietus, tartum debesys trūko. Ir šit „Rambynas“ su „Egle“ parpuškojo nuilešę, uždusę toli dar prieš saulėlaidį. Patys gegužininkai — šlapi, kaip lynai, permirkę. Mat Nemuno laivų viršūs neapdengti — be stogų, o viduje visi nesutelpa.

Sekantį sekmadienį išdainavo su orkestrais pavasario jauniklių ir tėvynės gynėjų gegužinės. Pirmieji išplaukė anksti ryta, saulei plačiai besišypsant, antrieji gi — kiek vėliau, jau su lietum. Su tėvynės gynėjais išvažiavo kartu ir vienas dvasiškis mišių atlaikyti gegužinės lauke. Siems neteko nei kelione pasigrozėti. Miškely mišios atlaikyta po skėčiu; po mišių jaunimas šoko ir gi po lietsargiais rankose. Sukt jiems reikėjo: tą dieną ne tik lijo be paliovos, bet ir šalta buvo it vėlybą rudenį. Ir pargrižo jie namo iš gegužinės apie 5-ą val. vakare. Pavasario jaunikliai, išklausę Vilkijoje mišių, susigrūdo laivan ir pardrožė dar anksčiau už tėvynės gynėjus, — šlapi, sustyrę kaip peliukai.

Bet kas čia visas Kauno apylinkių gegužines suskaičius ir aprašys, kurių kas sekmadienis, kas šventė ir šio kiomis dienomis būva po keleta!?... Juoba, kad tu šven-

čių nūnai Lietuvoju tiek daug, kaip, gal, niekur kitur pasaulyje.

Tik neprošali, rasi, bus paminėjus dar vieną gegužinę — Lietuvos universiteto studentų. Jiems gamta nepašykštėjo nei malonios šilumos, nei gausių saulės spindulių ir net lietumi nepavaišino. Jų ūpas buvo pakilus — linksmi visi, kaip paprastai studentai. Vienas jų, žinomas juokorius, pradėjo varnas šaudyt nuo laivo. Reikėjo nelaimės: vietoj į varną pataikė savo draugui į poakį... Studentai bei studentės apspito pašautąjį ir varnų medžiotoją: vienam teikia pagelbą, užuojautą reiškia, kito gi prašo atiduot šautuvą. Varnų medžiotojas purtos, nepasiduoda. Laive pasidarė sąjudimas visiems gadinąs ūpą. Vieni laiko šovėjo pusės, — kad šautuvo neduotų, kiti, — kad atiduotų jį kapitono globon. Jei jau blaivus bebūdamas tokius „šposus“ krečia, tai kas būsią vėliau, kaip išsimes keletą burnelių? — aiškino pastarieji. Kad gi varnų medžiotojas užsikirto šautuvo neatiduoti, tai laivo kapitonas užkamandavo priplaukti prie troptų ir, laivui sustojus, atkaklusis „juokdarys“ tapo deportuotas... Su juom išlipo ir kitas studentas jo draugas. Kada laimingai pasiekė sausžemį, bemurdydami troptus giliai į vandenį, jie kilstelėjo kepures atsigrįžę į laivą, pamojavo atsiveikinančiai ir nužygiavo Kauno linkui. „Eglė“ gi su kitais gegužininkais nusiyrė Kačerginėn.

Mūsų studentėliai, kaipo geri patriotai ir apsirūpino savo šalies gamybos įvairiausių rūšių troškuliui gesinti išdirbiais: gintarine, kimeline, benediktiniais, koniakais, širmąja ariekkle ir ruduoju alučiu. Buvo tenais ir nesvaigiamųjų, tik jie maža terado mėgėjų tame būryje. Labiausia stebino mūsų jaunujų studenčių sugabumas lygybės teisėmis naudotis. Kartais jos net pralenkia sa-

vo draugus burnelių saikavime bei cigaretų naikinime. Ir kitos daugiau pakelia už draugus. Geria, nelenkdamos nei vienos eilės; rūko be perstojo — ir atrodo blavių-blaviansiomis, kuomet vyriškių pakaušiai jau žėri raudoni it saulės spinduliai besileidžiant į jures, o liežuviai pasidaro nelankūs. Matyti, Lietuvos Biručių jaunoji karta nūnai stipresnė už vyrus. Ir gerai. Pas mus dabar, po karo, pastebėta, mergaičių gema daugiau, negu berniukų. Kas do nauda tėvynei būtų iš silpnučių jos vaikų! Kaip vyrų pristigs, reikale, mūs „amazonės“ apgins šalį nuo užpuolikų.

Bado bei troškulio kirminus apmarine, pasirinkę gražią pievą palei šaltinėlių, sriuvenanti pušyno pakalnėje, gegužininkai išsirikiavo į žaislus bei šokius. Kad gi jie neturtingi, tad orkestro nenusisamdė. Jo vieton, skambino kanklėmis vienas studentų. Dainų, linksmų klykdiojimų aidai atkvietė iš aplinkinių sodžių gyventojus pasišiurėti, kaip miesto ponai linksminas.

— Kaip patinka, sakau tulai senelei, jaunimo šokiai?

— Ugi mat žmonės pasakojo, kad taip daug visokių gėrimų iš laivo išvilkę, tai tariau čia bus labai didelė gegužinė ir atėjau pažiūrėt. O čia tik tiek... Ar jie dabar girti taip šokinėja? — klausia manęs užkalbintoji.

— Ne, motule, sakau, — jie visi blaviūs.

— Tai tur būt čia visi maskoliai, kad su raudonom kelnėm ir raudonais apvadais pasipuošę?

— Ei, Dieve saugok, kas čia duos maskolius! — tai mūsų kariuomenės įvairių pulkų uniformos, paaiškinau.

— Sitaipl.. o aš maniau, kad ruskiai... mat nepažįstu, niekad į miestą nenuėinu...

— Ar iš toli? klausiu senelės.

— Ne, štai mano triobelė pakalnėje. Čia gyvenu vienų-

viena su ožkele, kurią pasiganau pamišky. Neturiu nei vyro, nei dukters: vyras seniai mirė, o duktė, kaip karo mete išvažiavo su žentu į Rusiją, taip ir nepargrižo — numirė. Dabar sulaukusi 85 metų, neturiu nei globos, nei pagalbos. Pernai dvi žydelkėlės buvo parsamdę mano triobelę vasarnamiui. Gerai man tada buvo. Siek tiek primokėdavo ir manę pačią maitino. Turėjau jau keletą šimtų markių susitaupius. Nusipirkau naują prijuostę, skarelę ir dar atliko 400 markių. Bet kaip įvedė naujus pinigus ir aš norėjau iškeisti savo, man pasakė, kad 500 markių tai iškeistų — gaučiau vieną litą, o 400 nekeičią. Taip ir palikau tuos pinigėlius gulėt.

Atsidūsus, tęsė toliau: — „Vai kaip mums buvo gera prie rusų ir vokiečių! Duoną per langą galėjai mėtyt, o dabar nėra nei pavalgyt. Taip viskas pabrangol...”

— Na, ar norėtumei, motule, kad vėl ruskis arba vokiečiai mūsų šalį valdytų? — pertraukiau.

Ką čia, vaike, norėsi!... Ir ruskis, ir vokiečiai juk pagony. Mūsiškiai nors spaudžia, bet vis tik katalikai. Tik kaip atsimeni, kaip seniau būdavo ir pasižiūri į dabartinį vargą, neiškenti žmogus nepadejaves. O juk ir ponia ne šiandien gimus, pati žinai, kad prie rusų buvome viso ko pilni.

— Ar gali būt, močiut? sakau.

— Tai, kur gi ponia gyveni, kad nežinai? — nustebusiai mane klausia senutė.

— Amerikoje, patenkinu jos žingeidumą.

— Amerikoje!... Oi, tu Dievulėlil!... Amerikoje!... taip toli!... Sako, iš Amerikos daug gėrybių į mūsų šalį privežę, tik, kad mes vargšai jų negavome nei nematėme. Vieni pasakoja, kad tiktai miestų žmonės išsidalinę, kiti —, kad išvoję kokie tai bolševikai. Kasžin, ar tai tiesa?

— Nežinau nei aš, močiute, kaip čia atsitiko su tais iš Amerikos siuntiniais. Zinau vien, kad iš ten buvo daug nasiūsta į Lietuvą, ir pinigais, ir drabužiais, ir maistu. Kai-kas gavo, o kai - kas negavo. Kur dingę daiktai nuklydo, — šiandien sunku iširti. Mat, sakau, po karo visur betvarkės, visur bėdos.

— Taigi, vaikeli, anot jūs, — visur bėdos... Jau aš tur būt geresnių laikų nesulauksiu. Kol pajiegiu dar šiaip taip suverpiu kai kam po tolkeleį ir užkrutu ant duonos kasnelio. Kaip susergu, vis kas nors iš kaimynų ateina manęs palankyti ir ožkeleį pašerti. Dievas duos, ir smertinės sulaukus, vis atsiras gerų žmonių, kad kunigėli iš Zapyškio parveš... Kol dar stengiu, nueinu pati — netoli: tik du verstai. Šią vasarą jau gal niekas pas mane neapsigyvens: šalta ir vis lyja... Bus sunku prasimaitinti. Kaip tik išgirstu garlaivį atplaukus, ir einu pažiūrėt, bene kas klausinėja vasarai grįtelės. Bet vis niekas. Buvau ir šiandien pas laivą. Lūkuriavau, ar kas nepaklaus vietos vasarai. Bet kaip ne, taip ne... Gal dar vakariniu kas atvažiuos... Reikės vėl nueiti. O jau laikas ir ožkeleį parsivaryti... Ar grįši, tamsta, vėl į Ameriką? — paklausė, besirengdama eiti savosna.

— Taip, atsakau, grįšiu.

— Mat ir jums čia negerai, lyg užjaučiančiai postrin-gavc.

— Gerai, motule, kur nebuve gerai! — tik, kad turiu daug reikalų Amerikoje, tai reikia ten ir grįžti.

— Na, žinoma, mieste, gal, ir geriau. — Tai ir tos panelės, kaip gražiai pasirėdė!... Matyt, kad joms vargo nėra. Ir padoriau jos rėdos už kaimietes. Stai jų ir sijenėliai ilgesni ir kojinių apsiavusios. O pas mus — tai net šlykštu žiurėt!... Sijonai — ligi kelių; blauzdos nuogos...

tikros pačvierēs! Andai mūs kunigēlis gerai per pamokslā jas išbarē. Sakē, kad kuri ateis su trumpu sijonu basnierdīa, tai turēs užsimokēt 50 litų pabaudos. Ir i kã dabar tas svietas pavirto!?... Tur būt jau paskutinoji netoli?.. Ir raštuose sako, kad kaip moters pradēs pusnuogēs vaikšçiot, tai jau bus arti pasaulio pabaiga...

Taip mano sena sankalbētoja filosofavo, rūstaudama ant kaimo darkačynų. Gaila, kad ji nemato Kaune Laisvės Alējoje, balių salēse, kliubuose ir „five o'clock'uose" „padoriuosius" mūs naujujų ponių parēdus. Tikrai pasakytų, kad pasaulio pabaiga jau atējo... Visgi, nutylėjus savo nuomonę, aiškinu jai, kad jei miestuose geriau rēdos, tai dėlto, tur būt, jog ten žmonēs daugiau ir turi. Kaime gi — vargas, užtat moters pusplikēs vaikšçioja, neįstengia nusipirkti, — nujuokavau.

— Kad jos nesulauktų! Ar negal namieje išsiausti! Užsiaugina avelių, linų, tur visko, kam dar joms pirkti nių! — tik išdykumas daugiau nieko! Bet negaišinsiu tamstelės nuo linksmybių, o man rūpi ožkelē. Dieve padėk jums laimingai nuvažiuot į Amerikã... Taip toli! taip toli!...

Atsisveikinant, įspaudžiau jai į delnã popierinį pinigã. Purtos, neima: — tiek daug! esã, — visã litã!... Ji, kad ir varguolē, bet neelgētaujanti. O ir nepadora, girdi, taip už niekã tiek daug imti, kad ir dovanai.

— Imk, moçiute, sakau, — nusipirksi vaistų ar šiaip kas reikalingiausia. Ir čia gi ne litas, tik dešimts litų.

— Dešimts litų!... lyg nusigandus šūktelējo. Dievulēli mano, tiek pinigų!... Už 400 markių man nei vieno lito nedavē, o čia... dešimts litų!... Ne, poniute, tiek daug aš negaliu priimti, tai juk turtas! Ir da mane kvailã būtų kas nusukęs beperkant... Aš nei mūs naujujų pinigų ne-

pažįstu ir nemoku skaityt... Ačiu jums už gerą žodį, kad nepasididžiate su manim prašioke pasikalbėti. Aš ir taip už jus pasimelsiu, bet pinigų negaliu imti. Ačiu ačiu!

— Ne, motin, jei nepriimsi tos dovanėlės, tai man gal nesisekt kelionėje. O kaip Zapyškyje pasimelsi, tai be jokio vargo sukeliausiu, — mėginau ją savotiškai įtikinti.

Galų gale, nedrąsiai priėmė. Ir kaip ims ji dėkot su ašarom, griebt už rankų bučiuot — vos spėjau išsisukti!— Kad ims laiminti už „taip didelią dovaną“, betariant jos žodžiais, tai net suavinėjau!.. Tarytum milijoną jai kas būtų dribtelėjęs iš dangaus. Atsidėkojus, apsišluosčius ašaras, paklausė manęs, bene turinti tėvučius ir kur jie? Man atsakius, kad jau mirę ir kur palaidoti, senutė pasiketino „dar šį rudenį“ nueiti į Griškabudį ir „Sv. Baltramiejui“ sudėt auką penkis litus už mano tėvelių dūšias. Tiek daug pinigų, girdi, už dyką... ne, ji negalint pasilaikyt. Dar sykį apsišluosčius ašaras su prijuoste, atsisveikino, ko ne puldama į kojas ir, laimindama, linkėdama laimingos kelionės man į Ameriką, nudūlino pas savo ožkele...

Ir mano blakstienos sudrėko, belydint akimis haigiančią savo skurdu amželi senutę — vienu-vieną, be globos, be maisto, nelygu atpuoles nuo medžio paskutinis užsilikęs dar gyvas rudens lapelis...

DARBUOTOJAMS IR MOKSLEIVIAMS ATOSTOGU METU.

Svenčiant pernai „Aušros“ 40 metų, sukaktuves „Zvaigždės“ redakcija išleido sudėtinės knygas, pilnas informacijų apie tą mūsų atbudimo laikotarpį. Invairiausių pasaulėžiūrų mūsų apšviestunija ir mūsų spauda labai prielankiai sutiko tų knygų pasirodymą.

Jų kaina 2 doleriai. Mūsų moksleiviai, atostogų metu, skleisdami ją tarp žmonių, atliktų naudingą darbą visuomenei ir sau pelningą, nes leidėjai nuleidžia nuošimtį platintojams.

Siemet gegužės 7 d. sukako 20 metų nuo iškovojimo mūsų spaudos laisvės. To didei garbingo įvykio paminėjimui, „Zvaigždės“ redakcija, pradėdant balandžio mėnesio žurnalą talpina visą eilę dokumentų ir liudijimų apie titaniškus lietuvių tautos pasistengimus 40 metų kariuonėje už spaudinto lietuviško žodžio laisvę. Šių metų pabaigoj išeis didelės knygos su prenumeratorių pagelba. Tos knygos vadinsis: „20 metų spaudą laimėjus“. Tai irgi bus sudėtinės knygos, kuriose tilps daugybės mūsų laikraščių redaktorių ir rašytojų straipsniai. Ypatingai toms knygoms pageidaujamos žinios apie mūsų knygnešius ir mūsų draudžiamų raštų platintojus. Knygos (500 puls.) bus papuoštos daugybe iliustracijų (fotografiškų facsimile mūsų raštų ir rašytojų). Kaina knygų gražiose audeklo apdaruose bus 5 doleriai.

Darbuotojai ir moksleiviai, rinkdami žinias apie knygnešius ir priimdami prenumeratą galės pasipelnėti vasaros metu. Visų užsimokėjusių prenumeratorių vardai bus atspaudinti knygoje amžinam minėjimui. Norintieji prisidėti prie to visuomenei naudingo ir patiems darbuotojams pelningo darbo, malonėkite atsiliiepti, nurodydami savo antrašus „Zvaigždės“ redakcijon, 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

NUO REDAKCIJOS.

Kurie norėtų šiemetines 20 metų spaudos laimėjimo sukaktuves tinkamai paminėti, tiems patariame nusiprikti knygas „Aušros“ 40 m. Sukaktuvės“. Intalpa tu knyžų rasite ant 3-čio ir paskutinio šio „Žvaigždės“ numerio luobelijų puslapio. Ten daugybė medžiagos mūsų karionėms dėl spaudos nušviesta.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Straipsnį apie Chicagos lietuvių iškilmės gavome pervėlai, kada ėome į presą. Tilps sėkančiame numeryje.

Bell Phone Oregon 3995 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia. Pa.

Lietuvės Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
 „ 2 „ 4 P. M.
 „ 7 „ 8 P. M.
Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

Telphonas Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 iš ryto,
nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
nedėldieniais nuo 11 iki 2 ir nuo 6
iki 9.

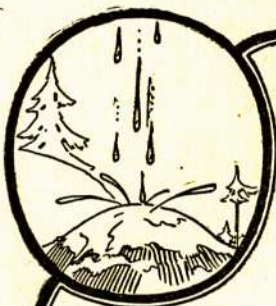
Trynimas Visados Suteikia Palengvinimą!
Neatsidėkit ant riebaluotų mosėjų,
kuomet jums butinai reikalingas lini-
mentas!

Ireg. S. V. **PAIN-
CYLLETT** Pat. Ofise.

visuomet buvo pagelbinga gyduole. Jis yra
puikiausias ir labiausiai patikėtinas lini-
mentas, kokį tik pinigai gali nupirkti.
Nėra tikrasis, jei neturi INEARO vais-
baženklis.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Prisiųskit prenume-
ratą už „Žvaigždę“.

Pleiskanos sunaikina— Ruffles atgaivina!

Kaip vanduo nuolatos lašdamas ant akmens išmuša duobe, taip ir pleiskanos, nors išlėto bet tikrai, sunaikina plaukų šaknis ir yra priežastimi plaukų suplonėjimo, kurie su laiku pasiduoda nuplikimui.

Neprišleiskite šitokio atsitikimo prie savęs! Naudokite

Ruffles

tuojais, kai tik pastebėsite pleiskaną—tų nešvarių baltų lupynėlių pirmą pasirodymą savo galvoje. Ruffles sunaikins pleiskanas ir paragins augimą jusų plaukų. Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th Street

Brooklyn, N. Y.

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kūdikiui verkti, negu pripildyti jį su narkotiškais nuodais, kad "apmąšinti" jo skausmą paeinantį nuo netvarkoj esančių vidurių.

Dar geriau—duokite jam truputį

BAMBINO

tyriausio, saldaus-skonio, tikro vidurių paluosuotojo. Jame nėra svaigalų. Nėra narkotiškų nuodų. Jis yra tik lengvai veikianti kombinacija, padaryta iš daržovių išsunkų, kuri pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, mėšlungio. Kūdikiams mėgsta jį. Jie net prašo daugiau.

Jūsų aptiekorius parduoda Bambino—35c. už bonką, arba pasiųskite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th Street

Brooklyn, N. Y.

“AUŠROS” 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

(Atspauda iš “Žvaigždės”)

Štai tu, anot “Tėvynės” ir “Draugo” istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:

1) “Aušros” įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) “Aušros” genezis. 3) Aušrininkai rašytojai, pasak šliupą ir Totoraitį. 4) Turėniškio eilės “Aušrininkams”. 5) (J. Pranaičiūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris “Aušros” 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo “Aušros” numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) “Musų Karionių Metų” skyriuje **laiškai**: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Gaidžio ir S. Kušelevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje. Dr. Basanavičius—1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjinis Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakštas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lideikis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkštas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jaunis, Petras Kriaučiunas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Davainė Silvestravičius-Wewersys-Žaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Šernas, Dr. V. Kudirka, Vaižgantas-Tumas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kursų įkurėjas — prel. A. Olšauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU-

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

**A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.**

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

Antrosios Dalies Įtampa

1) "Aušros" Paminėjimui — Jono Kriaučiūno; 2) XIX Amžiaus Pabaigos Musų Dainiai — L. Šimučio, "Garso" redakt.; 3) Ginamosios Literatūros Platintojai (su paveikslais: Vysk. M. Valančiaus, Jurgio Bieliako ir Kun. Miluko, P. Mikolainio, J. Kriaučiūno, Dr. P. Matulaičio, Dr. Bagdanavičiaus, Kun. Bulvičiaus, And. Dubinsko, Kunigų: M. Miežimio, A. Vienužio, V. Juzumavičiaus, Kl. Kozmiano, P. Šilinskio, J. Katėlos, J. Žebrio, V. Dargio, A. Stanjukyno, J. Naujoko, A. Civinsko, M. Gustaičio, Duobos, J. Totoraičio, A. Jusaičio, M. Šedvydžio, (Vyskupo) Jurg. Matulaičio, J. Davidavičiaus; toliaus agr. Totoraičio, J. Česnos, J. Kačergio, Pr. ir A. Matulaičių, A. Danillausko, S. Kušlevskio, P. Mikalausko); 4) "Aušra" ir Musų Prieteliai Svetur — J. O. Širvydo, "Vienybės" redaktoriaus (su paveikslais: J. O. Širvydo, J. J. Kraševskio, K. Skirmuntaitės, L. Kondratavičiaus ir T. Norbuto); 5) Tautos Atbudimas — Kun. A. Miluko; 6) Spaudos Platinimas Dzukijoje — S. E. Vitaičio, "Tėvynės" redaktoriaus; 7) Vysk. Valančiaus Intaka — Kun. N. J. Petkaus; 8) P. Mikolainio Prityrimai; 9) "Aušros" Intaka (anot Vaižganto); 10) Amerikos Lietuvių Leidėjai — J. Pranaičiūtės, "Žvaizdės" redaktorės (su paveikslais: J. Pranaičiūtės, J. Paukščio, A. Olševskio ir kunigų: A. Miluko ir V. Varnagirio); 11) "Aušros" Pasirodymo Priežastys — Dr. Šliupo; 12) Jurgis Bielinis (Bieliakas); 13) Ex-Prezidentas A. Smetona apie Malronį; 14) Vilkutaitis, "Amerikos Pirtyje" autorius apie Aušrą; 15) Malronio Žodžiai Prie Basanavičiaus Paminklo; 16) Baigiant Darbą.

KAINA UŽ ABU TOMŲ DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.